

Elkaar inspireren

Het jaar 2008 was bijzonder voor Justitia et Pax Nederland. In september vierden wij ons 40-jarig bestaan, en in december organiseerden wij in het Vredespaleis een interreligieuze conferentie rond de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Met veel genoegen kijken wij terug op deze bijeenkomsten, waar kerkelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleders, strijders voor mensenrechten, vrienden, bekenden en collega's uit binnen- en buitenland elkaar inspireerden tot voortdurende inzet voor gerechtigheid en vrede. Een enorme stimulans voor dit werk was ook de toekenning van de eerste Nederlandse staatsprijs voor mensenrechten, de Mensenrechtentulp, aan Justine Masika Bihamba. Zij is al jaren onze partner in het project voor slachtoffers van seksueel geweld in Oost-Congo.

Justitia et Pax heeft in 2008 in Nederland en daarbuiten op tal van terreinen resultaten geboekt. Dit verkorte jaarverslag geeft daarvan een impressie. Het jubileumjaar is een succes geworden, mede door de inspiratie die wie in het afgelopen jaar hebben opgedaan in onze contacten met vrienden en collega's.

Aan het einde van zijn toespraak tijdens de interreligieuze conferentie in het Vredespaleis, sprak Rabbijn Awraham Soetendorp de volgende woorden: *"Only together we can form a true global partnership to fully care for the earth and one another. Only together we are able to keep the door wide open for children, women and men everywhere."*

Geïnspireerd door alles wat wij in 2008 hebben meegemaakt, gaan we door met ons werk voor een rechtvaardiger werelddamenleving.

Justitia et Pax is de wereldwijde organisatie voor gerechtigheid en vrede van de katholieke kerk. Zij wil katholieken inspireren en mobiliseren tot inzet voor mensenrechten, en bisschoppen en kerkelijke organisaties bijstaan op het terrein van rechtvaardigheid en vrede. Justitia et Pax telt over de hele wereld 130 nationale commissies. Justitia et Pax Nederland is vooral actief op drie terreinen: Vrede en Verzoening, Gelijke Rechten, Migratie en Pluriformiteit.

De Kerk in de wereld van vandaag

Voor haar meerjarenplan 2007 – 2010 heeft Justitia et Pax als thema gekozen: *Mensen kunnen de wereld veranderen*. Dit is rechtstreeks gerelateerd aan de encycliek *Populorum Progressio*, die als de geboorteaakte van Justitia et Pax wordt beschouwd.

40 Jaar Justitia et Pax

Justitia et Pax koos voor haar jubileumviering hetzelfde thema 'Mensen kunnen de wereld veranderen'. Op een feestelijke bijeenkomst op 10 september in de Grote Kerk in Den Haag beluisterden zo'n 300 kerkelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleders, vrienden, bekenden en collega's uit binnen- en buitenland hoe wij dit thema invullen, en zij gaven ons hun ideeën mee.

In het werk van Justitia et Pax neemt het aanpakken van discriminatie, ook in Nederland, een belangrijke plaats in. Na de jubileumviering stelde Justitia et Pax tien buitenlandse partners in staat zich een beeld te vormen van onder meer vreemdelingenbeleid en godsdienstvrijheid in ons land. Hun aanbevelingen rond pluriforme samenleving, vreemdelingendetentie en mensenhandel zijn verwerkt in het werkplan voor 2009. Het jubileum was voor de KRO aanleiding om twee uitzendingen van het programma 'Soeterbeeck' helemaal te besteden aan het werk van Justitia et Pax.

Faith in Human Rights

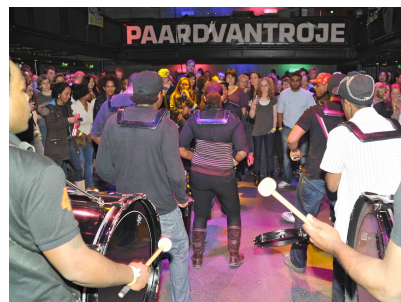
Justitia et Pax was de initiator van een gezamenlijk interreligieus initiatief in Den Haag, ter viering van 60 jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het betreft de conferentie *Faith in Human Rights* op 10 december – internationale mensenrechtendag - en het daaraan nauw verbonden Haagse initiatief *Geloven in Mensenrechten*. De Verklaring *Faith in Human Rights* werd ondertekend door tien hoge leiders van verschillende religieuze en levensbeschouwelijke tradities: hindoe, moslim, christelijk, joods, boeddhistisch, inheems en taoïstisch. Met hun handtekening verklaarden zij dat religie mensenrechten en basisrechten van elke persoon verdedigt. De Verklaring kan zo een proces stimuleren van grotere religieuze verantwoordelijkheid en actieve inzet voor het bevorderen van mensenrechten.

In aanloop naar de conferentie waren in Den Haag tien bijeenkomsten waarbij vanuit de diverse religieuze en levensbeschouwelijke tradities werd gereflecteerd op mensenrechten. Op de website www.geloveninmensenrechten.nl is informatie te vinden over dit initiatief en kunt u uw steun kenbaar maken door ook de Verklaring te bekrachtigen.

60 jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Dit jubileum was voor Justitia et Pax, in samenwerking met andere organisaties, gelegenheid om kennis van jongeren over mensenrechten te vergroten door middel van een multimediale campagne. Boven ieders verwachting kwamen er op 10 december 1200 jongeren naar het Paard van Troje om het Right Now festival mee te maken. Met het Platform Mensenrechteneducatie werden scholieren actief betrokken om lesmateriaal te bedenken. Een netwerk aan organisaties werd opgebouwd om op effectieve wijze de bewustwording van jongeren over mensenrechten blijvend te bevorderen.

Migratie en Pluriformiteit

Met de verdergaande globalisering zal ook migratie blijven doorgaan. Migratie en integratie staan veelal in een negatief daglicht. Er lijkt zelfs moed voor nodig om te blijven opkomen voor vreemdelingen. Justitia et Pax pleit voor tolerantie, respect en verdraagzaamheid tussen bevolkingsgroepen, in Nederland en daarbuiten.

Een humaan vreemdelingenbeleid

Justitia et Pax nam het in 2008 samen met Defence for Children op voor de eigen rechtspositie van kinderen van ouders die worden verdacht van oorlogsmisdaden. Zelfs als deze kinderen al meer dan tien jaar in Nederland wonen, dreigden ze buiten de pardonregeling van 2007 te vallen en geen bescherming als vluchteling te krijgen. Na een intensieve campagne richting Tweede Kamer en Ministerie besloot de Staatssecretaris van Justitie in september deze kinderen alsnog onder de pardonregeling te laten vallen.

Samen met een groep katholieke geestelijk verzorgers die in detentiecentra werkzaam zijn en met het Justitiepastoraat werkt Justitia et Pax aan aanbevelingen voor religieuze leiders en de Nederlandse politiek over humaniteit in vreemdelingenbewaring. Dit initiatief biedt de geestelijk verzorgers de gelegenheid om hun ervaringen en zorgen aan de orde stellen. Uit gevoerde gesprekken zijn gemeenschappelijke standpunten naar voren gekomen en naar aanleiding van die gesprekken schrijft Justitia et Pax een rapport dat in 2009 zal worden afgerond.

Minderheden in Georgië

Justitia et Pax en haar Georgische partner PMMG kregen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken subsidie voor de uitvoering van een zogeheten Matra-project. Met het Matra-programma bevordert het Ministerie de opbouw van het maatschappelijk middenveld in Midden- en Oost-Europese landen.

In dit project is extra aandacht voor etnische minderheden in Georgië. Het projectteam heeft trainingen voorbereid voor twee series trainingen: één voor burgers en één voor lokale autoriteiten. De coördinatie is in handen van een Justitia et Pax-medewerker. Zij legde in 2008 drie werkbezoeken af en was betrokken bij de totstandkoming van trainingsmodules en het geven van de trainingen zelf.

Deelnemende burgers zijn in staat gesteld om de belangrijkste sociale en economische kwesties in hun regio's te identificeren en aan te kaarten. De vertegenwoordigers van lokale autoriteiten hebben ervaring opgedaan met het identificeren van behoeften van burgers en lokale gemeenschappen, en in het aandragen van oplossingen voor lokale problemen. In totaal hebben ongeveer 600 mensen uit de vijf minderheidsregio's in Georgië een training gehad.

Vrede en Verzoening

Het bevorderen van het bewustzijn omtrent ieders verantwoordelijkheid zich in te zetten voor vrede behoort tot de kerntaak van Justitia et Pax. Justitia et Pax ondersteunt religieuze leiders en anderen binnen de gemeenschappen van gelovigen in hun werk voor vrede en verzoening. Ook organiseert zij internationale aandacht en steun voor hun werk.

Papua, Land van Vrede

In West-Papua, het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea schendt het Indonesische bewind nog steeds de mensenrechten van de inheemse bevolking. Justitia et Pax geeft, samen met Cordaid, CMC en ICCO/Kerk in Actie nationaal en internationaal bekendheid aan het initiatief *Papua, Land van Vrede* van religieuze leiders in West-Papua. Ook is Justitia et Pax medeoprichter van het Faith-based Network on West Papua, waarvan zij het secretariaat voert.

Justitia et Pax heeft zeer actief meegewerkt aan de internationale lobby om de situatie in Papua aan de kaak te stellen. Dat gebeurde onder meer tijdens de Mensenrechtenraad van de VN en voor-

afgaand aan een bezoek van een Tweede Kamerdelegatie aan Indonesië. In de Mensenrechtenraad stelden vijf landen, waaronder Nederland, vragen over West-Papua. Tijdens hun bezoek aan Indonesië hebben enkele kamerleden de door Justitia et Pax aangedragen informatie aangekaart bij Indonesische parlementariërs.

Justitia et Pax organiseerde voor de leden van de Papua-partnerorganisaties een workshop om hun lobbyvaardigheden te verbeteren en regelde een lobbytour naar het Europees Parlement in Brussel.

Congo en de Grote Meren-regio

Justitia et Pax is ook al enige jaren betrokken bij de bevordering van vrede en respect voor mensenrechten in het oosten van de DR Congo en het Grote Merengebied. In februari ontving zij Abbé Malu Malu, voorzitter van verkiezingscommissie en van de vredesconferentie in Goma. Voor hem werd een bijeenkomst georganiseerd met Nederlandse NGO's.

Honoré Banyene, directeur van mensenrechtenorganisatie ASPD uit Goma nam met steun van Justitia et Pax deel aan een training over internationaal recht en mensenrechten in Genève.

Seksueel geweld

In het oosten van Congo wordt op grote schaal seksueel geweld gepleegd tegen vrouwen. Op basis van het in 2007 samengestelde handboek *Qu'est-ce que tu as fait à ma sœur?* (Wat heb je mijn zus aangedaan?) zijn in Congo tal van trainingen gehouden voor medewerkers van NGO's die slachtoffers begeleiden. En ook werden trainingen gegeven voor regionale Justitia et Pax commissies. De KRO maakte een televisie-reportage waarin het werk van enkele Justitia et Pax-medewerkers in Oost-Congo wordt gevolgd. Een van de partners van Justitia et Pax, Justine Masika Bihamba, werd mede op voordracht van Justitia et Pax gekozen tot winnares van de eerste Mensenrechtentulp. Deze werd uitgereikt door minister Verhagen. De geldprijs van € 100.000 stelt haar in staat om haar werk uit te breiden. In de dagen rondom de prijsuitreiking voerde zij gesprekken met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en met het Trustfund for Victims van het Internationaal Strafhof. Ook reisde ze naar Brussel en Genève voor ontmoetingen met EU- en VN-vertegenwoordigers.

Gelijke Rechten

Overall ter wereld vindt nog discriminatie en uitsluiting plaats op basis van geloof, seksuele voorkeur, geslacht, huidskleur, leeftijd, werk en afkomst. Justitia et Pax wil achtergestelde groepen informeren over hun rechten, en hen mobiliseren en motiveren om van hun rechten gebruik van te maken.

Dalits: kastendiscriminatie in India

Dalits (vroeger 'kastelozen' genoemd) worden in heel Zuid-Azië achtergesteld. Justitia et Pax is samen met andere organisaties actief om deze discriminatie aan te kaarten. Samen met het Dalit Netwerk Nederland deed zij in 2008 bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken aanbevelingen voor een betere bescherming van Dalits, met speciale aandacht voor Dalit-vrouwen. In mei heeft Buitenlandse Zaken kastendiscriminatie aangewezen als één van de prioriteiten van haar mensenrechtenbeleid.

Samen met Cordaid en enkele universiteiten en organisaties in India en Europa is Justitia et Pax een Dalit-onderzoeksprogramma gestart. Hiermee worden concrete gegevens verzameld ter ondersteuning van het werk van organisaties die opkomen voor Dalits. Het eerste, inmiddels afgeronde onderzoek betrof het recht van Dalit-vrouwen op politieke deelname in dorpsraden. De uitkomsten worden gebruikt in de Dalit-campagne.

Pakistan

Nederlandse organisaties die werken met Pakistaanse partners hebben een netwerk opgericht voor meer samenwerking vooral op het gebied van mensenrechten en lobby. Justitia et Pax speelt hierin een coördinerende rol. Op initiatief van Justitia et Pax bracht het netwerk een gezamenlijke verklaring uit over de positie van advocaten en mensenrechtenverdedigers. Naar aanleiding hiervan stelde het CDA kamervragen.

Tijdens de maart-sessie van de VN-mensenrechtenraad in Genève organiseerde Justitia et Pax de jaarlijkse bijeenkomst van de Pakistan NGO Support Group. In de VN-Mensenrechtenraad is met participatie van Pakistaanse NGO's de mensenrechtensituatie in Pakistan uitvoerig besproken. Ondersteund door Justitia et Pax hebben Pakistaanse NGO's belangrijk lobbywerk gedaan bij delegaties van staten, en grote mensenrechtenorganisaties voorzien van informatie voor hun verklaringen.

Justitia et Pax Nederland

Correspondentieadres: Postbus 16334, 2500 BH Den Haag

T: 070 3136800 • F: 070 3136801 • E: info@justitiaetpax.nl • W: justitiaetpax.nl